

جلد حقوق محفوظ ہیں

انتخاب

قصائد حکیم قاضی

منظور شدہ
برائے امتحان منشی

باہتمام

احقر زین محمد حسن
درانوار المطابع لکھنؤ، مطبوعہ عکرم دید

قصائد حکیم قاری

مشمولہ امتحان ہنشی و ایم اے مسلم یونیورسٹی
علی گڑھ

باہتمام احقر العباد

محمد حسن

درآوارہ لطیف لکھنؤ مطبوعہ گریڈ

M.A.LIBRARY, A.M.U.

PE14077

بشرح الحسن الرضی

(۱) قصید در مدح علی بن موسی الرضا علیه التحته والشان

برگردون تیره ابرو با ابروای برشته زده ۱
 چو نیم اهرمن خیره چو دین زنگیای تیره ۲
 شب بگذرد چو شب عاشق گرفته چو دل عاشق ۳
 تنش با قیر لوده دلش از شیر آسوده ۴
 بدل گلشن تین بدای گمی گمراه گمی خدای ۵
 چو دودی بر هوا زده چه دیوی ست آشفته ۶
 شده خورشید کور افشان تباری جرم ادنیها ۷
 دیاد تیره چه دین نرفته چهره روشن ۸
 لب غنچه رخ لاله بدل آورده بخاله ۹
 زمیض ادمیده گل شمیمه طره سنبل ۱۰
 عدا گل خراشیده خط رجای تراشیده ۱۱
 از دواغ خارستان شده یکبار خالی ۱۲

لحظه باریک لبه آشفته در پیشانی شده باشد همه مخفف آواز است -

نگند برمن سایه دمن زاداده سرایه ۱۳ چنین دغوق پیرایه چرخس شایه عنا
 زربیش مرغ جان پروردهش زهرادر ۱۴ چو ادوچ از دباغ و دیاجول ده کشایا
 خردش هر دم از گردن که پوشیده برتن بود ۱۵ ز سبیل کسوت اسکول زلاله خلعت زیبا
 نشان برچین زاله و ناله از دمن لاله ۱۶ چنان از دل کشد ناله که سحر از زلفت اسما
 کنول از نیل و لب تابان نماید از گل رنگارنگ ۱۷ بویک چهره غلام بوی طره حورا
 چمن از سر و سینه سر بال خلج و کشر ۱۸ دمن زلاله عبر طراز تمبت و نیسا
 ز برنگی گمانی گوگل چمن چوین صفت انگلیس ۱۹ تو گوئی درش تلالول کجا گسترده مرغی
 ز سرخ بان و رخ گلستان غیرت خلج ۲۰ هر چوین نوش دریا سخ هر چوین سیم دریا
 ز بلال زین سریش رنگین چمن مشکس ۲۱ ز بوی آن رنگین هر اولکش ریس زیبا
 گل ز یاد زلال زلال زلال شکفتن زلال ۲۲ بے نبرد شکفت از راں کتا و غنبر سارا
 زلاله دمن زلاله زلاله ستر دمن ۲۳ دمن چوین ایمن چمن چوین سینه سنان
 چو دریا و دل چو دریا و صفت گل رنگارنگ ۲۴ ز کیولانه نعمان کیو زرش شمشلا
 تو گوئی ای یک کشور به به به پاره سر ۲۵ چنان در خشک لاله دریا و دل بهر استقا
 چمن از فرود دمن چنان زلال شربس ۲۶ که طویل ز فر شاه دی برین گنج خضرا
 هر بر بیه امکان ننگ سخته ایما ۲۷ ولی این دمنال علی عالی اعلا
 امام خا من ضامن چرخش چوین حرم آسن ۲۸ زین از حرم او پاکن پیر از عزم او پویا
 نهال باغ علیین بهر از مرغزار دی ۲۹ فیمروضه یاسین سیم و صه که
 همه جاسیایه تمیق باشد که اکابر بخت کفاحر کوشیده که کتاب ترسایا است که
 مراد انجیل عین باشد که جامه شمس باشد که در ملک روم و فرنگ یافته شد

صاحب دل در آله ریاض شرع را لاله ۳۰ خرد بر چهر او داله روال از مهر او شیدا
 زخمش مهری روزنده لبش یا قوتی از زنده ۳۱ ازال جان نهد زنده از لب طعن گویا
 ز جودش قطره قلزم زده لبش بگشاید ۳۲ خیالیش قبله مردم رو آتش کینه دلسا
 بشت از نال او بوی محیط از جود او جوی ۳۳ جنب خیمش گوی گمرا یال گنبد مینا
 ستاره گوی میدانش بلال عید چو گانش ۳۴ زلفش سم سیدانش غبار توده عینما
 ترنگ ز رخسارش شک طعنه ز گفتارش ۳۵ بشر را مهر ویدارش نهال چون صبح در اعضا
 زیر آفتابی از رخش فلک شای او عرش ۳۶ اجل در پند از مش نهاد و دم زدن بار
 خرد طفل دستانش ترشح شبتانش ۳۷ بهر چهر رخسارش کج حیران بر از حیرت
 نظام عالم انبیا قوام شرع پیغمبر ۳۸ فروغ دیده حیدر سرور سینه زهرا
 ابراز پیش آنه فلک در مجلس خروانی ۳۹ سجوال تیش نایه زردان بیضه بیضا
 و جودش اقصای اوم ز جودش ماسوا خرم ۴۰ عذرش با قدم بهیم حیاتش با ابدیت
 قضا بر تیش در شش فنا تیغیت درش ۴۱ چو ای بستر ششش به نیامانیا
 زین گوشت در شش فلک مری در شش ۴۲ دوا چو آل سال ششش بهش از دیکتا
 بسال بحر و کال نبش خطا گفتم جهان نبش ۴۳ گزیم کوهان نبش بسیار شود پیدا
 کاست جمال از فلک محو کمال او ۴۴ ز دریای نوال او جایی لجه خضرا
 زبال را عدل از یور جهان را ذات او ۴۵ زما را از دال بر دیر جهان او جهان
 ز قدش عرش مقدار از صغیش خاک آنک ۴۶ بارغ شکست خاک ریاض خیت الاوت
 ال را جود او بر یجل را قمر او مصلح ۴۷ فلک را قدر او مرجع ملک احد او ملجا
 لب بخت سربانی نوح از سواد استم و بغاری آفتاب پرست را سیکینه

phenix
section, also

۴

decreas of Dord.

۳۸ دشت از مسوای حق گزیده عزت عظمی
۳۹ سوز کبخت از دشت عظمی از خورشید
۴۰ دشت پیرایه دشت سیرایه هستی
۴۱ ملک اردی در سوش ملک اقبال دشت
۴۲ جهان او بود آید در باطن چو در ظاهر
۴۳ کند از یک شکر خنده هزاران مرده را زنده
۴۴ دشتی قدس پوشیده بضم نفس کوشیده
۴۵ دشتی از میانی لاخوردن سببی از اسلحه برده
۴۶ دشتی از دوده رنگ کمانی شده در دشت قانی
۴۷ دشتی از دشت لاخر که لا مبدود الا اشته
۴۸ دشتی از دشت بیاد دشتی بجز نفی مستغرق
۴۹ دشتی از دشت پرورده سرا پیر از در پرورده
۵۰ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۱ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۲ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۳ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۴ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۵ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۶ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۷ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۸ دشتی از دشتی نه تدبیری
۵۹ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۰ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۱ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۲ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۳ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۴ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۵ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۶ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۷ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۸ دشتی از دشتی نه تدبیری
۶۹ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۰ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۱ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۲ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۳ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۴ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۵ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۶ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۷ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۸ دشتی از دشتی نه تدبیری
۷۹ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۰ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۱ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۲ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۳ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۴ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۵ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۶ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۷ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۸ دشتی از دشتی نه تدبیری
۸۹ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۰ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۱ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۲ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۳ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۴ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۵ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۶ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۷ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۸ دشتی از دشتی نه تدبیری
۹۹ دشتی از دشتی نه تدبیری
۱۰۰ دشتی از دشتی نه تدبیری

تاریخ غوث

current + soul

تو در مورد امکان اوندی پس از زیناں ۶۰ چو در گریخ چو در ترچال دال حکم تو آفرینا
 توئی بر نفع و ضرر قادر توئی بر خیر و شر تها بر ۶۱ توئی بر یود و دوا توئی بر پیک بد و دانا
 تو جسم شرع را جانی تو عقل را کانی ۶۲ تو گنج کاس بر دانی تو دانی ستر او جا
 تو دانی خالق را تو بنیادی و دانی را ۶۳ تو در دانی شقائق را زانات صخره صمد
 تو از ماده مادی زخی پر دانه شاهی ۶۴ اگر از جانی و گریک باشد از گشت یار او
 بر مال از تو انزایش زین از تو آتش ۶۵ در از از تو آتش خود را از تو آتش
 بگلک قدرت داد تو بودی آفرین گستر ۶۶ زاده چاکر کال در نبوده بهفت کال آبا
 ز درعت حلقه گردن زینت شعله کالوش ۶۷ زهرت لطفه چو نیک ملک خطره بسیدا
 اگر لطفه تولد داد تو مگر خلق را به سیر ۶۸ ز آه خلق در شریا استها شود بر پا
 نه بهی خلی باغ دین گشت اندر دیده چن بی ۶۹ نمایه چو شنه پرویس گم از یک دانه خورا
 در اوصاف تو آفرینی دهد و ادب خندانی ۷۰ کن را در دانه و شقای که تا حاصل بر زودا
 سخن ختم ستاد و بهقان ترا مزج ان ال ۷۱ نشانده دانه در میران که چینه خوشه و جودا
 توان آتش گرش خوانی را از آتش گرش آبی ۷۲ بهر حال که سیدانی توئی تو حق توئی مولانا
 آتش گرش خوانی عفاک آتش گرش آبی حاکم ۷۳ بهر صورت جز آک آتش گرش آبی گما به رضی
 آتش گرش خوانی شاکوید و شرافانی دعا گوید ۷۴ بر سید بر ملا گوید ستم زیبا کرم زیبا
 الا ما دره نیماں و ما از گل گل ریحاں ۷۵ بر دینیل از ستاب بر آید لاله او خارا
 چو لاله زار مت خرم چه گل با خرمی توکا ۷۶ چو ریحاں شروین فم چو نیل و شال پیرا

لحه آتش بازو خسته باشد -

۲ قصیدہ در مدح امیر کبیر مرزا نقی خاں حتمہ الشکر گوید

نسیم خلدی در دگر جو بسیار با ۱ کہ بوی مشک میدہد بوی مرغزار با
 فراز خاک و خشتا و میدہ سبز کشتا ۲ چو کشتا بہشتیانہ دہ نہ صد ہزار با
 بچک بستہ چیکانای ہشتہ نگہا ۳ چکاؤ با کلنگہا اندر دہا ہزار با
 زانی خوش فاختہ و دصدا اصول ساختہ ۴ ترا نہا خواستہ جزیرہ دہم تار با
 ز خاک رستہ لاہا جو بستہ پیالہا ۵ برگ لالہ را لاہا جو شفیق ستار با
 نگندہ اندہ ہمہ کشیدہ اندر منہ ۶ بشاخ سرو بن ہمہ چو کبک چہ سار با
 نسیم دوضہ امجد غنجد و بدم ۷ ز بٹن میدہ پیش ہم بطون جو بار با
 بہار با بنفشہ با شقیقہ اشکو فنا ۸ شامہا محبتہ بار الماعار با
 ز ہر کرانہ ستا پیالہا بہشتا ۹ ز مغربہ بہشتا نشانہ عہد خمار با
 ز زینش سحابا پر آہا حبابا بہا ۱۰ چو جوئے نقرہ آہا دواں آہا بار با
 فراز سرو بوستان شستہ اندر نریا ۱۱ چو مقرباں نقرہ خاں ز مروں ستار با
 نگندہ اندر غلغلہ و دصدا ہزار یکدلہ ۱۲ بشاخ گل بے گلہ ز رخ انتظار با
 درختہاے بار در چو اشتران بار بر ۱۳ ہمی زینت یکدگر کشیدہ صفت قطار با
 ہا رکش شامالان سحاباء حالشان ۱۴ اصول شان عقاال شان دروغ شان با
 دریا بہار دیش کہ گشتہ خاک عنبریں ۱۵ از سن بودہ عقل دین نگاری از نگار با

لحہ - مرجان را گویند - لہ اختراع سازت سے زانو بند شتر -

۱۶ رفیق دل و رفیق موج پروردگار با
 ۱۷ رفیق و شفیق و حقیق لب شفیق رو
 ۱۸ بطره کرده تبسم هزار طبله غالیه
 ۱۹ مے دوخت سال او سواد دیده خال
 ۲۰ شگفته از جمال او بهشتا بهار
 ۲۱ دو کوزه شهد بر لبش دو پیره آغوش
 ۲۲ نهفته زلف چو شیش تبار بار
 ۲۳ سبیل حق چو دراد و چشم من پیرا
 ۲۴ چه گویمت که دوش چو باز و عمره نیکو
 ۲۵ بخت بطرز رخ می که گراز و یکدیگر
 ۲۶ دوزخ در داغ و سر حنجره در دل نیکو
 ۲۷ مرا بشوید گفت چو رات بیج میل
 ۲۸ خوشبخت کاشب العزیم خویم بیاجم
 ۲۹ ز سحر صندنا پور میں ایسر دادگر
 ۳۰ بجا که ظالمی شقی شسته عادی تقی
 ۳۱ امیر شریه این شریه سیاه شریه
 ۳۲ بجای صدر محترم میں امیر مختشم
 ۳۳ امیر مملکت کشا این ملک پادشا
 ۳۴ قوام احشایا عماد احترام
 ۳۵ کامل تصور با مستد و غور صفا
 ۳۶ کشنده شریر با اکل میرا
 ۳۷ خزانه فقیر انظام بخش کار

لے ادب آموزنده و آگوشد و لقب حکام تیرا بود لے ضامن

هر پیر بر مکان بهزین بهزین ماں ۳۳ کشد مرغ اوسچان بطر رخ گذار با
 خطیبها اوسها از سجا لبیبها ۳۵ خریبها غریبها عنوارها کمبار با
 بهر اوشا طاکند در ساطا ۳۶ بهر در قماط از شوق شیر خوار با
 سحاب کف محیط دل کریم خوبیط ۳۷ نغمش از آب و گل فغا را با وقار با
 ملک شده از آگهی بے خوده خری ۳۸ که گشت مملکت تنی ز شگساز عار با
 معین شده امین شده شمسین شمس ۳۹ که فکر دور بین شده گزیش ز کسار با
 فنا به جان ناکال شر از جن کسا ۴۰ حیات روح مفلسا نشاط و افکار با
 بگاه خشس استخوان طیندین آسا ۴۱ که بوش مردم جبان ز بول شیر دار با
 نیبه ملک بی تو جمال و آتیش تو ۴۲ رسیده ازیمین تو بر تنه بسیار با
 بهفت خط و چار صبر و یار و هر لید ۴۳ خردن ز حصر و قد و عذر است جان با
 کبیرا دیرا خیرا یصیرا ۴۴ دزیرا امیرا مشیرا شاعر با
 دو سال هست کتر که فکرش چون نمک ۴۵ ز نقد جان یک بیک انگشت عیار با
 هم از کمال بخردی بفرو فضل ایندی ۴۶ ز دست جمله سدی عنان اختیار با
 چنان را قدر از تو گرفت پاییه کار تو ۴۷ که گشت زنده کار تو امیر و زنده کار با
 چو نایه صم ملک دین که کرم از زم و کس ۴۸ که ساختی بهزین لا مشال منزل با
 خلیل انو اختی نخیل را گد اختی ۴۹ براسه هر دو ساختی چه بهتر با چه دار با
 در تم شکسته ره نفاق بسته ۵۰ آب عدل شمس ز چهره دین خناب با
 پائے تخت پادشاه فردی آن قدیم ۵۱ که صف کشد دو ماهه پیا و پادشاه با

له دانشند آن که حاجت مردم روا کند نه تر ناک که کنایه از بهشت اقلیم است -

کشیده گرد ملک دین بر حق فکرت زین ۵۲ ز کوه های آهنی بر آئین حصار
 حصار کوه صفت شکن که نیزش لعل از دنا ۵۳ چو از گلو کوه آهن شرفشال بخار با
 سیاه بود شکم کنند سرخ چهره هم ۵۴ چو چهره قاصد عدم چو در خیل مار با
 شوند در ادراد تمام مار سرخ رو ۵۵ که بر جندش از گلو چو مار باز غار با
 ندیدم اثر در پیکر آتش تن آهین ۵۶ که افکنند در ابل کین ز مار باد مار با
 نه داد اندونه دین ز دیو بر شود زین ۵۷ فتنه نماز ظلم و کین بخشد در انظار با
 بنظم ملک دین نگردد یکباره خستیش فر ۵۸ که نگردد یکبار دیگر چو بود از مار با
 الا گذشت آزمون که بگذرد در چمن ۵۹ سیال لاله دامن حصار با نسا رها
 مرا بپوشان چنان که ماند از تو جادوان ۶۰ ز شعر بنده در جهان حجت بادگار با
 بجای آب شعر من اگر بر بند در چمن ۶۱ ز فکر آب در پنج تن رهند آبیار ^{مجموع}
 بهاره تا بهر خزان شود زیاده هر گاه ۶۲ تنی ز رنگ دیو جهان چو نیت سوسمار با
 حجت باد حال تو بر از قرن سال تو ۶۳ بهر دل از خیال تو شگفته نو بهار با

۳. قصید در مدح جناب حاجی میرزا آقاسی فرماید

دو تلاح کفر ند با هم مصاحب ^{companion} ۱ یکی تیغ خسرو کی ملک صاحب
 یکی خرم خلک را بر حق خاطف ۲ یکی کشته عدل امین ماکب ^{مستند}
 یکی ضبط ملک عجم را مزادل ۳ یکی ربط دین عرب را مو اطلب
 یکی ماسطه چهر ملک از مساعی ۴ یکی واسطه رزق خلق از مواجب

لے حکم لے لقب از یکے تبحر عالین عرب است

یکی صل و عفت را اجل را انما رس ۵ کی رتق و فتق امل را مرا قتب
 زان یکی ز این و خود آہن دلال را ۶ چو آہن را بار و ز پیکار جاذب
 زان یکی ملک اجلال را جسم عادل ۷ کی نیک آقبال را ایم و اہلب
 زان یکی ابر بادل کی بس بادل ۸ کی غیث دال کی لیت راغب
 زان یکی رافع ناقہ از کف کافی ۹ کی دافع فتنہ از ہم صاحب
 ہر آنچہ این کند با مخالف ز خاصہ ۱۰ ہر آنچہ آن کند با ماندر تا ضب
 نہ با گلیہ ذب ال کنند از برع شریک ۱۱ نہ با صوفہ عقباں کشد از خال لب
 کی رایت مجد را چیست؟ رافع ۱۲ کی آیت سجد را کیست صاحب
 کی با خطایش ثواب ضیاع غم ۱۳ کی باعتبارش ضیاع غم ثواب
 دو گوشت قانیا از دور بینی ۱۴ کی گو کہ نبود و گوئی مناسب
 زبہ را ہزار صہائے قبولت ۱۵ چہ صاب صبی صاحبے صاب
 ز ما تیر تہ اقی لطف عجب نے ۱۶ کہ حدودہ رودیزش عقارب
 ز کاخت ز آہر شد اہل حاجت ۱۷ بنید کے ہیں در آبروے حاجت
 تنگال از قبولت ہر اس چیرہ ۱۸ جام از خطابت بہ سیرغ غالب
 پنگان بصیر آہنگان بہ دریا ۱۹ ز خشم تو خائف ز تہر تو ہار ب
 توجہ کرد دہر کہ چون خط تر سا ۲۰ لبوز از قلبش چو تبدیل را لب
 تین باز ناید را نفاس عئے ۲۱ روانے کہ از رحمت گشتہ غائب
 Mis-ach

نہ بخشد نہ گیر نہ سے جمع ہن ان چکاں باع سے کہ حج توبہ یعنی رواہ سے محروم

۲۲ مرد زلفه متعفن مرائے جلالت
 ۲۳ کنی آسپه بانامه در میان رک ^{میرک}
 ۲۴ نه کمال تو را کنند از عوالت
 ۲۵ تجلیل مضرب در جنگ جنگی ^{گنبد}
 ۲۶ محاسب نه مکش به اهل گیتی
 ۲۷ به اداسپه نقش نوشستن ^{which is signed with}
 ۲۸ قلم هر چه در دست توان گرفت
 ۲۹ بدیوال فضلت نیا زند که دن ^{beast the slayer}
 ۳۰ نه چه امروز تو اندر مالک
 ۳۱ درین مه که باشد عمل پارسا را
 ۳۲ زان دیشم صوم و تشویش سرا
 ۳۳ چنان سرگیتی که با سیف قاطع
 ۳۴ چو موئے که در منته جرم کش را
 ۳۵ گراں کشته بے اوده صاف ساغر
 ۳۶ چنان لعل و لبر بخند و صواعق
 ۳۷ کند ابو اطلال نه تقطیر زاله
 ۳۸ همی هر دم از برت زلال زمانه
 ۳۹ لاله آسپه مشکبوناں از تپا نند ^{جمع عالی ستره}
 ۴۰

مراست بے نرا ہے کہ بر من ۳۹ بود مهر آں ماه چوں روزه واجب
 دو پیش تو خالی دو جادو کے لا ہی ۴۰ روز لفش تبارک دیندے لاغب
 بایو ال خرا د غزالے غزل خواں ۴۱ بمیدان شاد بپنگے مخا حذب
 غدار خرو ز افش در قوع فاسم ۴۲ سہیل بمانیت در لیل صارب
 سخن تن من خضیبش انا مل ۴۳ زود و دل من دسبش جوا جب
 غز کچوال غز الیت کز گز گز غزہ ۴۴ کند صید غز تان ہنر بر خارب
 مرا چوں پری دیدہ دیوانہ سازد ۴۵ چو گرد پریو ادم از دیدہ غائب
 پرندہ دوش چوں مرہ اختران را ۴۶ بر دل رنخت از حقہ خیزخ ملاعب
 چو از قعر آذنی چپی سنگ ریزہ ۴۷ ز چرخ مسلخ عیاں شد گو اکب
 فرو زندہ درے در ال لیل الیل ۴۸ چو آیدہ در ز جسد کوا عب
 در آند زو آن بست مہر چرم ۴۹ بر آکند بر ماہ مشکا نہ دو جانب
 خواہاں و مرست و محمود و یحیو د ۵۰ شکستہ کلمہ تاب دادہ دو آب
 چوبشت بر خاتم از سر جاں ۵۱ سر دم کہ لے جاں چوں تو راغب
 درین فصل دایں ماہ وقت این شب ۵۲ من وصل تو زہ زہ زہ عجا ب
 نو اشراکان من قبل صفا ۵۳ نوادی خیر آبتلک الفرائب
 لقد اسف الد ہر کل المقاصد ۵۴ لقد کج اجمد جل بطالب
 الت بنائمتہ اشراکتی ۵۵ دہمت و تم علینا الد غالی
 من اشراکت الیسنا الراء ۵۶ من الحق عالت علینا الراء اب

تو کوئی من سنج ای بخت قبل ۵۵ من درد کے کوخضای دہر حاضب
شب و آفتاب انگے کوئے مسکین ۵۸ بیاباں دآب انگے کام لائے
نوریت چہ روز راست روش کہ آشب ۵۹ پس از صبح صادق کاوب
مراؤں ایدوں چہ باشد مرادت ۶۰ گواے مراد ترا طبع طالب
گفتا یکے نامہ خواہم ملفق ۶۱ بوصف زمناں و تعریف صاحب
بدتم شدن شوستر خامہ جنباں ۶۲ چور دست بریط لواناں مضارب
رداں چاکت ویت و فرزند شتم ۶۳ چونکام ترغیب کلک محاسب
بامداد آسمہ بنامہ زخاستر ۶۴ رقم گردیں چاشمہ نغز زتاب
ہمی بار داز ابر باندہ را ضب ۶۵ چور دست دستور دایب ہر ارب
ہوا سرد شد چون دل خصم جایش ۶۶ کہ در گرم دوزخ ہمانا دوا صب
جنگ گشت عالم چو چشم غیلاش ۶۷ چو گلشن براد باد نار نواں
چو جاں بد اندیش اور مبارک ۶۸ تن بے نوا یاں توں در مصا طب
چو خوں دل از دیدہ بد سگالش ۶۹ ہمی آب بار الی دال ز مصا طب
چو زنداں زیاد شاتاں بزمش ۷۰ شب و روز باران نگر از حساب
الاساکہ ہر سالہ آیدستان ۷۱ زمناں بزمش بلا باد ہارب

۴۔ قصیدہ در مع حسین خاں صاحب اختیار

بہار آید کہ از گلین ہی بانگ ہزار آید ۱ بہر ساعت نروش مرغ زار از مرغ آید

لہ عشاں لہ مرکب دہاں کہ قصیدہ کہ چو مصطفیٰ کی گاہ باشد عجب معصوبہ کی

تو کوئی ارغنون بستند بر شاخ و سرو ۲ ز بس بانی گشت روضه صلح در آج و سار آید
 بجوشد مغز جان چمن لوبے گل ز بوستان خیز ۳ تیر مرغ دل چوں باغ مرغ از شاخ آید
 خروش عنایت صورت سازد زانده قری ۴ گسی از گل گسی از شربن گاه از چار آید
 تو کوئی صاحب بستان بهشت لاند ۵ ز بس غلمان حور آنجا قطار اند قطار آید
 یکی بر کف نهد لاله ترکیب قنچ دارد ۶ یکی بر گل کند قمیس کرد بونے نگار آید
 یکی باد بسرا ده صحن بوستان گردد ۷ یکی با ساغر باده بطرف حور بار آید
 یکی بنید چمن را بے تامل مرجا گوید ۸ یکی بوییدن است صحن که دگار آید
 یکی بر لاله پاکو بکمر ہے رنگ میلد ۹ یکی از گل بوجد آید کج بونے آید
 یکی بر سبزه منی عطش کی در لاله می قصد ۱۰ یکی گاهے رود از بهشت کی که بوشیا آید
 زهر سوئی نواسه ارغنون چنگلے خیز ۱۱ زهر کوئی صدای بربطه طنبو آید
 یکی اینجا نواز دهنے یکے اینجا کار دے ۱۲ صدایے بے بے زهر سوئی هزار آید
 بهر جا جسته در جوشے بهر گلے قنچ نوشے ۱۳ نماند غالباً بوشے چو فصل نو بهار آید
 مگر در بستان لاله من نه و کید گیسورا ۱۴ که از سنبیل بمنمزم بوی جان بیاختار آید
 الا یا ساقیلے ده بجال من بیایے ده ۱۵ دادم نے خود دانی ده کنی تو رسم خاد آید
 سیه شد از دیار دهم به آب ریاسوزم ۱۶ بجانست کرد و صد خرم یک آیت بکار آید
 نیدانی کنایه سبزه چیل لذت و بهر باده ۱۷ خصوصاً نیم که از گلزار باد مشکبار آید
 بحق باده خورانی که می نوشند یا خجواب ۱۸ که بخوبی بکالم آب کونر ناگو آید
 شراب تلخ خواهم یا تبسم شیرین از شورت ۱۹ خرد دیوان گرد و کوه سحر ایترا آید

له محمد یحیی درک خیش نه استند باشد کله پریشان شدن در دهم رفتن -

دم بڑھ استغنی شاہ نے شیشے کے پھول ۲۰ نہا ہی اور عین خیر و نہ ترک از حصار آید
 چو باد آں لعل کش بخشارش بشوراند ۲۱ بی تاراج چیں گوی سپاہ زنگبار آید
 دی کہ ہم کشا چلقاے زلف چنیش ۲۲ بجزم کار و دل در کار و دل شکست آید
 بجاں آد کہ ہر کہ کا کل و گیسوے اور نیم ۲۳ جہاں گوی چشم من میرا ز انہی مار آید
 چو ہم لعل شیرینیش ہم ہنر تال گرو ۲۴ چو ہم دسے زلفش و چشم تند بار آید
 نظر از بستان بندم اگر ادھر و بکشا ید ۲۵ کنارہ از دستاں گیرم اگر ادھر کنار آید
 کنارہ خویش را بر عقب جہاںی نیم ۲۶ دی کا نہ در کنارم باد زلف تابدار آید
 نگاہم چوں ہی غلطہ بر بے آؤں ۲۷ بچشم عالم سہی برازد و دوشراہ آید
 ز حال و خط زلف ترہ دابہ و پیش ۲۸ جہاں تار یکہ چشم چو کشت خبار آید
 چو ز سستایں سیدام کہ یوں بہیج درش ۲۹ چشم ہر دوتی گاہ روشن گاہ تار آید
 زش آہواز نہ مانکہ کو کزوم ہی خیر و ۳۰ دی کلان زلف چنیش بے آید آید
 کشد ہی میافش ز دشب کوہ گراں بی ۳۱ مرا باد کہ ماین لاغری پس بر باد آید
 لب تا آئی از صفت لبش نہ کالہ را ماند ۳۲ کز دہم نبات وقتہ شکر بار بار آید
 الا با سو سینا ببین آن بادہ و مینا ۳۳ سگ گوی از کہ سینا سجلی آشکار آید
 مرا گوی کہ تخمین کن چو سزنا ایمن ہی ۳۴ چو سزنا ایمنی ترا کیس چہ کار آید
 بچو شد غم من ہر کہ کہ کوئی خر خوبام ۳۵ تو خلاق کوئی ترا زیں فخر غار آید
 گلت خواہم ہست و نام بہیچ صفت توام ۳۶ کہ میرا نم سید ام چہ صفت ساز کار آید

لہ شرح و لطیف در عبادت و در راہ دن و گویہ نام و سہ در ہند کہ بسیار
 شکر خیرست و الحال کلکہ را گویند۔

تو چو آن خانه آئی خانه رشک بوستان گشته ۳۸ اگر فصل خزان بوستان آئی بهار آید
 غریبه که تو برگردد و بشهر خویش مینالد ۳۸ که پندارد بغیرت از خویش و تبار آید
 چرا باد کشیدن منت لقا نش صورت گر ۳۹ تو در هر خانه کانی خانه بگفتش بکار آید
 نگار آفتاب نور دست زود روز بدو سلام ۴۰ که در اسلام این سنت بهر عیدی را آید
 باد است دست می و دهنه یی پیش میگفتم ۴۱ که چو آن روز در آن وقت بوس کنایه آید
 تو شکر خنده بگریه یک آهسته میگفتی ۴۲ بود روز درین زمی که صاحب اختیار آید
 حسین خاں میر ملک جم که چو در زم نشیند ۴۳ نصیب بل گیتی از بس و از بسیار آید
 بگاه کینه که تنها شنید از یار تو سن ۴۴ بدان پیش خاں که یک عالم سواد آید
 بگاه چشم مرگانه های او در چشم بد خواهل ۴۵ چه شیر شمشیر در دیده آسند یا آید
 ز بیم عدل از خسته خاں کش نیست بای ۴۶ پنجم فتنه پنداری خواص کوکنا آید
 چو یاد از باد مراد کنم گاه سخن سازی ۴۷ دوات و دفتر و کلمه بهر سواد آید
 چو وصف تن دشمن سوزا در ابرو بال آنم ۴۸ چو در رخ از دهنم سر بسوزان شراب آید
 خیال حبش بکیرال و چو در ضمیر آرم ۴۹ فضا که عالم اندر نظر کیسه غبار آید
 چو از دست افشانش نگار عالم وصف ۵۰ دق اندر ورق دیوان شعرم ز رنگ آید
 رطوبت دست او هر سخن را نم تو پنداری ۵۱ که ابرو بجرم اندر بس و در بسیار آید
 چو طبع و شهنش را اراضات منقبت گویم ۵۲ پنجم تاب خود رشید در خشان متعار آید
 حدیث خلق او از خامه چو در نامه نویسم ۵۳ سر نقش دیوانم چه نقش قند آید
 ای که بیایا به منم بزرگ و همتی بزرگ تن را اگر یه نه و این لقب رستم است
 نه پریشان و یگانه ملک جان -

زمزم اور دروید پیکان خصم اذیریں ۵۴ بجائے تھے پیکان بجائے خواب آید
 حاکم گفت کہ خوش رخ رد لاغرشو اکند ۵۵ یقین شد کہ شمشیرش ز خواری زار آید
 بدوزم اور دگر گوش اہل مشرق و مغرب ۵۶ ہر جانب کہ در آند با تکیہ نہا آید
 ز شوق آنکہ بر دم گفت راوش بختاید ۵۷ ز راز کان ہم از مدح در افرع ہا آید
 بر زو اتعز الیاس شیش بسکھوں چند ۵۸ لوگوں کہ نہ گیتی سمیہ آوت زار آید
 محاسب گفت ذی شرم خودش می رسم ۵۹ ز خجالت بر نیار دسر اگر دوز شمار آید
 کہ کیں با گفت ز بخشش چون خوش بنشیند ۶۰ بدان کہ ابرے بر فراز کوہ سار آید
 حصاری نیست ملک فریش را اگر خوش ۶۱ پیغم حبش نثار کا ندرال محکم حاصل آید
 ملک قدر الملک صدر اہل آد بہر سالے ۶۲ ہوئے آنکہ از خلقت گیتی یادگار آید
 بسیدت نیست گوئید من گویم تو خود عید ۶۳ بعیدی نہیت ہر کو نامہ شرمسار آید
 مرا خود زبید و زکیہ دیدم ہر فردیت ۶۴ دگر کو دوز بادیش من بے اعتبار آید
 الا نسبت صدر اگر با جاہ صد سچی ۶۵ چنان چوں نسبت ہا چل کی جاہ آید
 حساب دلت از دل ان کل نہ حسابتند ۶۶ شمار دلت بیرون زان کا ندر شمار آید
 کوئند ای دہانت بحر عنایت تا آنی ۶۷ سدا ز رشتہ از رشتہ دوز شاہوار آید

قصیدہ در ستایش بادشاہ ضو الجاں نگاہ مروج ملت نبی

حجازی محمد شاہ غازی طاب ثراہ فرماید

ساقی بدہ طلل گران اس کہ ہمتقان ۱ اندرہ بر غم بشکو و شادی ہر حال پرورد
 در خم دل پہ بنیال در جام ہر ز رفتال ۲ درست ساقی قوت جان خشا جان پرورد
 در حال جذال بیشتر کونے گلویا بد خبر ۳ ناز و ترازب در بیکو کز لعل گلستان پرورد
 چوں ہر زو و مشعلہ یکسر بوز و شعلہ ۴ دیار شود در حالہ جسے نہ ہاں پرورد
 بدول گنایا بدستان پر بخ نمایا غنائ ۵ در مغر کار و صغیراں در رخ ریحاں پرورد
 شادی و دینیاں اگر کسی کن و خاک ۶ بیجاوہ ساز و خاک از خاک لہاں پرورد
 از سنگ ساز و دنیا و خاک آرد کمی ۷ از درد انگیز و صفاد زرد و درماں پرورد
 بر گل نشانی گل شد و خوش چکے سنبل شود ۸ زار از خور و بسلی شود صد گوشتاں پرورد
 بلا جان طلباں تیغ نہ خورد ابہ فطن ۹ طعمہ بیاں لقمہ خن کال لقمہ تعان پرورد
 بتیاں کند تبیس را انسان کند المیس ۱۰ ہوش ہزارا ادرساں در مغر ناداں پرورد
 سے چوں کی بنیا بود کور بدن ینا بود ۱۱ آتش سینا بود کوش آب جواں پرورد
 دل از دنیا نہ خفت جان از دین و شرف ۱۲ چوناکہ گوہر از صدف را آب نیال پرورد
 از جال پاکان خاک در رخ آب تاکہ او ۱۳ کایوں عصیر الی و جال بخند اں پرورد
 زال جوہر خوشنیش مگر عکس است و عیش ۱۴ خاک تنفش زو و شیش ماحشر عیال پرورد

لے بہ ہمت و انجا کشایا نہ پائے نہ زکالت لے بہ کمال ست لے بہ لے از قوت لے نہ پائے

لعل خوشال لقباه و خوشال سلب ۱۵ ماه خوشال سے محبت لعل خوشال پرورد
 جان اسور و سران و دل انشا و شو اند ۱۶ ماه جمال حور از و عطر و خوال پرورد
 در خم و ال و رمی ال و خوشال دارمی ۱۷ در جام جان و دلی ال و تریاں پرورد
 نے باکی گفتہ ہے جان یہ باکی گفتہ ہے ۱۸ جان پروردن آج جان و چند ال پرورد
 چوں مطرب پرورد مطرب یاے طلب توت لب ۱۹ سیر بری کا توت لب و خوشال پرورد
 عقد ثریا دلش می ماه در غنچشش ۲۰ دال زلف بند و شیرش کفری کا یا ال
 زلفش چو لعل خیر و سرور و زلف روانہ تر ۲۱ گزہ یک گز دل و فرد پر دال پرورد
 گل پرورد و رشک چیں گوشتان از انگیں ۲۲ بیضا نمایا اتیس مسرگریاں پرورد
 چو نمایا از کمر و دیں فشان از مشک ۲۳ گزہ گزہ از برتر گزہ ہر سیاں پرورد
 پیدا لب نہاں باں یں نوش تکیاں ۲۴ بچاں دل گزہ اش آن پیدا نہاں پرورد
 رویش ندیباں تر و زلفش سبب آرم تر ۲۵ آبی آتش گزہ شمع و خوشال پرورد
 خورشید زورہ ہاں تا یک محدثن دال ۲۶ زبہ شیریں غریباں گزہ ہر دال پرورد
 زلفش چو طنازی کند برا خواں باز سنی ۲۷ بر نہ رہ سازی کند و خوشال پرورد
 پوشید گل گزہ دی و زلفش سقری ۲۸ گویا دال مشری و جرم سیاں پرورد
 شمشیں گلش بر گرد لب و لب و لب ۲۹ گزہ گزہ ال ای عجیب کز تہ سیاں پرورد
 دار و نم را بشیر ساز و دو لم را ریش تر ۳۰ ماہ از دال بیشتر و گزہ تر گزہ پرورد
 جز خدایاں میرن گزہ خوشی را شرح ۳۱ ہر گزہ شینہ می ہر سیاں پرورد

ہر گز سخن اندر لب من نہ شود بے عجب ۳۲ ناچار شور است آن طلبش نہ نکند دل پرورد
 چوں در شاق آید می بر جیدہ ساق آید می ۳۳ تکلیف شاق آید می آنکہ ایام پرورد
 خیزانے نگارده دلہ آن ہم دیدیں کن یہ ۳۴ بگزار جنگ مشعلہ کاین پرورد و خسران پرورد
 جامے بجز کاشے بجز بوبہ حریفے بگو ۳۵ زان پیش کال ہی کنو حار نیلای پرورد
 درشت خواہم غنیمت ساخت بر بوم لبت ۳۶ ترسم نہ لبت چوں شبت کو نگہ عیال پرورد
 از دو لب می منفس یک بوسہ دم ملتس ۳۷ بگزار تا تو گریں در گریں شکرستان پرورد
 بوسہ ہرہ بے شغلہ بے رخت جنگ و گلہ ۳۸ کہ جال رفت آن حوصلہ کا نہ چرمال پرورد
 در بوسہ نہ ہی بی سر طے تکبیں بندم کر ۳۹ گرد و غنود شیر ز چوں ہم طفیال پرورد
 دیرہ چو تا آئی کسی کو را بود رحمت بے ۴۰ زیرا کہ در مجلس بے روح جہاں باں پرورد
 ماہ ہیشہ جہاں غیثت زمین غن شاد ماں ۴۱ کہ قیوداں قیوداں ظل حلال پرورد
 دار احمد شاہزاد آن قیصر کسر اشراو ۴۲ آں کز موم عدل داد آئیں یزدان پرورد
 از خرم و اندر خیر و شرف و عزیم گیر و بجزو بر ۴۳ از جو بخش خشک تر در عدل گیہاں پرورد
 گیتی چو ہمہی ہمداد نظم جہاں از ہمداد ہم ۴۴ در عہد او در عہد ہمتاب کتاں پرورد
 تہش ہمہ ہمہ اجل و شندہ یستان مل ۴۵ ہر شہ طعم عمل در کام ثنباں پرورد
 چوں برف زردیند او در بچہ گیر و گزرد ۴۶ ماندہاں کالہ زرد او بجز جہاں پرورد
 ادیشش خصم زرد ماں پیش کاہ از عدم ۴۷ تن اچا ہی در کلم بادست غفٹاں پرورد
 ماریت گلشن نقشہ سرگز ہر باد میشکر ۴۸ نازیت بخش جان سرگز شایطونان پرورد
 دستش چو شند مال از دزدی و ہر مال را ۴۹ چوں ایہ کاطفال از شیر ستیاں پرورد

گر حفظانے بشر از حزم ادایا بد اثر ۵۰ چون لوح محفوظ فکر جا شا کہ نیاں پرورد
 - اور کس ختم غول بادی نیا از دجیل ۵۱ از هر سر و پا جل چشمتنگهباں پرورد
 درج ادب از خستین گردان از خلق سخن ۵۲ حالی بطبعش از آن هرشت ضوال پرورد
 در بد سگال بدیر خشم دے آرد در نظر ۵۳ در دم نه پناش داد گر هر مفت نیرال پرورد
 شاه امر اور از سخن خوانند استاد سخن ۵۴ داکن پریشاں طبع من نظم پریشاں پرورد
 این نظم را نگفته گیر این مح را نشفته گیر ۵۵ این بنده را آشفته گیر ای که بنده بیان پرورد
 این مح را پاتا بسره مبتدا و نه خبر ۵۶ آری ز بگوید تبر بو شے که قصصان پرورد
 ہم بس عجبے کایں شنا افت قبول یاد شاه ۵۷ کاتر نپند مصطفی اشتریکه چال پرورد
 شرے دکر غیب آمد و ز غیب غیب ۵۸ وحی است لاریک مدۃ امح سلطان پرورد
 امام مطلق دانش عجاز بحق دانش ۵۹ وحی محقق دانش وحی که ایقان پرورد
 یواسطه روح الامیل یں پرده دجان کیا ۶۰ تا پرده دار ملک دیں در پرده جانان پرورد
 در خواب گفتش دادگر کایں از خرد پیدا تر ۶۱ خلائی بیداری شمر خوانی که ایماں پرورد
 بخود شوازه صبا کے من صبا کس ازینا کنی ۶۲ فیض و سوزانی من که مشکل ساں پرورد
 اینت یہ بیداری نشان که دجیل کوئی ہر ۶۳ ساتی بدہ طر گران ال کے کہ تھاں پرورد
 چوں بنده عنوان کرد با ال نفر شر جانفزا ۶۴ از جو کہ اشارہ ملاں طرفہ عنوان پرورد
 تادیر از صحر اعطاف تاخیر از دریا صفا ۶۵ از غم عدویت چوں کشف سر در گریاں پرورد

۶- در توحید عزرا ستم

- ۱ کشودی لغت تو آنگیز جان را قیرواں کردی ۱ نودی چهره آفرین من آسمان کردی
 ۲ تفر آوردی از گردن بشا رخ ناردنستی ۲ گرفت دیدی ز عیان نهان ناردان کردی
 ۳ یکی گردیده کوسه را لقب پس سرپا دی ۳ یکی باریک موی صفت لاغریاں کردی
 ۴ بدان فتر آنگیزم نرم ز مکه یابی دل نیستی ۴ ذوال شمشیر بودا نیک دوست تعبیل کردی
 ۵ دو چهره پس کردی از سنبلیله یک رنگش گل ۵ ذوال پیر پس بچشم نژد و اتوال کردی
 ۶ نمودی چهره آسمان را از آستان اندی ۶ کشودی غنچه شیخ شاکان را انگان کردی
 ۷ دو جلایان ز شب تکسین فکری بر روی ۷ دیار باره با چوین هرج از قیرواں کردی
 ۸ ز غم چو شام تا که بخت روز و ششم اتو ۸ شب از یک با نور روشن سا باں کردی
 ۹ ز پس گسیو بی شکسین بگندی خنم در دی ۹ جز آنک شد خیر کن زده کاه سنال کردی
 ۱۰ دامن اهرانی با من آه آرام چال کردی ۱۰ ملک با همه نامهربانی مهربان کردی
 ۱۱ نگار ادب را بار آرد آرا داد و ادا را ۱۱ بخل من با ادا دی که اربابی نشان کردی
 ۱۲ پری بگریزد از آه من تو لایه ماه بوی چهره ۱۲ چرا کیا بر آس از نهانی پرنیای کردی
 ۱۳ شیرین است از گریه یا ساقی دست در سینه ۱۳ بنده که کوه کسین هست آگری بی یان کردی
 ۱۴ نگار منی بر بریل زین و دیار سنبلیله ۱۴ بنده ز دوری را که دوستشک با دبال کردی
 ۱۵ ده اول او غم نام با نمودی ز غم آن در آخر ۱۵ ز خوش یه دود ز غم آنم او غم آن کردی
 ۱۶ شمع بر ستاد خط خطا را از انگان سر ۱۶ که صوره در سیه کردی مراد استیخان کردی
 ۱۷ چهره بتانی که دوزخ غم آنم او غم آن گشتی ۱۷ چو صبا غی که گاه از غم آنم او غم آن کردی

کی استغفر الله شکاف باں یحییٰ از گت ۳۶ نیل فاکام آتیس بر ضمیر ال کردی
 نه هر حاش بشر ضیال بر طیب طینت ۳۷ نیل فاقین جاد بهشت جادوال کردی
 علی الله عارض جور جبال بر یارینیت ۳۸ نیل فاکم روح القدس لایه هاں کردی
 نیلما از دم روح القدس بر طیب طوبی لک ۳۹ که از یک کس جان پرورد جانی شادوال کردی
 نیل فاک خود برگوچه کردی ناشدنیس ۴۰ که من نه که بسردم ضایب کردی آن کردی
 و لیکن برده ام که ایں بواز چه شدیدا ۴۱ چرا سرتبه گویم کانچنین آسپناں کردی
 مناذ الله بهشت جادوال بر روح دایست ۴۲ سینه لفا که الفت تو با حور جبال کردی
 نهانی رشوقی دادی نسیم صبح را در ار ۴۳ غباری عاریت از در که فخر زمان کردی

در معراج السلطنة حسن علی میرزا گوید

با نور دزدی نسیم عطر جان می آورد ۱ در چپ ز مشک صبیح کاروان می آورد
 رتم عید از براس چشم کاوس بهار ۲ نوشدارو ز دل یو خزان می آورد
 یانوجر صبا زی آفرید دل برین ۳ سج نامه سلم به از خادوان می آورد
 بهر بن بر سر آسپ می گلستان ده را ۴ از گل سوری درفش کاویان می آورد
 لقمه اردی بستی خنده نزد طوس عید ۵ از لاکت از کبوتر هر گاه می آورد
 بنزاد در از منو حرولیت انیک سپهر ۶ از کمان بهنی تیر و ستال می آورد
 ای پیام گشتن داراے در اے باد صبح ۷ در بر اسکنده صاحب قرال می آورد
 یا شماس خزان از اقلان اردی بهشت ۸ و سنگی از نیزه آتش فشان می آورد

آهیرا سپ لقلب جنجاک بیو دیمت فارسی که هزاره را گویند چول دراده هزاره را سپید بر اسب لقلب از هزاره

۹ یا تو قتل گرم مفتوح آوردن نسیم در چین چوں از شیر یا مکه می آورد
 ۱۰ یا گرمی فصل می را بر دوازده خاک گیکو زودین بخوابی بوکشال می آورد
 ۱۱ نفس نامی بد انگه کانیک با سمداد باد نقشها از پرده در سلک عیال می آورد
 ۱۲ خواهی لاله گل را از مفتاح نام خاک بمجور وین تن راه مفتوح می آورد
 ۱۳ خنده گل است باعث گرایی از سنگفت کاشک چشم او خواص غفران می آورد
 ۱۴ نفسانی خود سودی نیست بل از خوشیت صنها میں ماز هر حرفت چپال می آورد
 ۱۵ گاه پانصد نشا جان پرند از نترن دوسن بیاد از گل پد نیال می آورد
 ۱۶ گاه بر بنجار صرافان زرد و نیار چند از گل خری بیازار هسالی می آورد
 ۱۷ مطلع از مطلع طبعم بر آمد کز دغ هر اور جادو سحلی نهال می آورد
 ۱۸ ساقی ما نا شراب از غول می آورد بزم را آندم گلگشت خال می آورد
 ۱۹ جام کبیر و چرخ از خول سیاوشان کند در دل لباس باقوت دال می آورد
 ۲۰ قطعه سنگدین ظلمات بدی آب خضر طبع دزلی یسختن دریا می آورد
 ۲۱ خود نذر است کند مگر کاند شراب هست تاثیر می که عمر جادو می آورد
 ۲۲ از دل صاف صراحی در تن باند جام دست ساقی مایه روح دال می آورد
 ۲۳ دست نشان ایست کوبان دشت سادو بد بوست در گم پیرنهال می آورد
 ۲۴ خلق را چشمتی و گر گول ست گویا نو بهار از نیم عطا گلستان شادو می آورد
 ۲۵ یا نیم صبح کاسه فرود گانی نزد خلق از نزل بکب شاه هسالی می آورد
 ۲۶ تیران ملک حبشید می بهادر شاه حسن آنکه کوبان را بدست که پاسا می آورد

لله ام بازار می نورانی که تارن پسر کاوه اورا گشت -

آنکه هفتاد و سه که بیستم از نرسه شوق ۲۶ سجدہ بر خاک پیش ہفت آسمان می آورد
 آنکہ یکا شمع کف و آتشکار اصدہ ہار ۲۸ گنج باو آورد گنج شایگان می آورد
 ہرگز ابطافہ اذاج شربت بر سر نہاد ۲۹ روز گاہش کامکار و کامراں می آورد
 ہرچہ چون نقش وجود اوست نقاش قضا ۳۰ بر بیل آرمول دامتعال می آورد
 ہرچہ دانی باعد تیغ جمال خودش چہ کرد ۳۱ آنچه بر کشت را برن میال می آورد
 باد رواں جہان نامش رقم کرد آسمان ۳۲ نام دستان کہ اندر دستان می آورد
 رفت کاخ جلالش در سلوان دماغ ۳۳ کاہ داناں یقین را در گس می آورد
 نصرتہ و فیروزی دفع و ظفر مار و زگار ۳۴ بار کاب شوکت او ہمعال می آورد
 حسرت دست گم بارش مزاج ابرو ۳۵ با خواص آتی طبع دخال می آورد
 تڑہ و بیمہ آدانش ہر دم شکست ۳۶ بر شکوہ نسر شاہ اردو ال می آورد
 خیمہ یابی چون ستیز و خوار سے از کجا ۳۷ تاب نادر و سوار سیتال می آورد
 موگرستی نیار دیر کاسے بر کشید ۳۸ کے گردی برتن شیر تر یال می آورد
 باطنین پیشہ لاغر کہ پیش زد و نیست ۳۹ کے خلل بخاطر بیل و مال می آورد
 گی رقم از و طوس سب آسیب از کجا ۴۰ برتن باز دی سام پہلو ال می آورد
 کستہ یک کہ پاس دار بار گاہ ختمش ۴۱ از جلالات با فرق فرستال می آورد
 سگم دش گردول بگوش کے رسد ہر کہ ۴۲ در جہاں خوش عزیت جہاں می آورد
 ازہ اندیکہ ہفت آسمان افتد ز نیم ۴۳ چون پہچا دست بر گزراں می آورد
 دقتش ان میشن را شور ما در آب ۴۴ ہر کجا کافان ماس پر زبال می آورد
 لے و نیمہ راجہ کے طین آواز پیشہ ۴۵ ہر جا غبار زنگاہ -

اینه منشا بی که از تاثیر عدلت روزگار ۴۵ صوره را از چنگل باز آشیای می آورد
 گرز زمانت فلک گون کند برگزنت ۴۶ دست دوراں پالنگ از گنگشال می آورد
 روزگار از دواج چادر بام و هفت تاب ۴۷ با گفت طفل عطار آوا ماں می آورد
 نیت جز بتاثر تاباں نجم نخت هر چه ۴۸ آب اسطراب و مرزاد و جال می آورد
 مبعثر تاثیر انفس تو در تخیل ملک ۴۹ از دم عیسی روح اشر نشان می آورد
 موی شخص تو فرعون حوادث را ستوه ۵۰ از طور معجز کلک دنیاں می آورد
 مرقضار از نظام حل عقد روزگار ۵۱ هر چه گوی اینچنین او اینچنان می آورد
 آسمان جز مهر و کینت سنگ و سرمایہ ۵۲ آشکارا هر چه از سود و زانی می آورد
 چون فلک صاحبقرانی چون ترانا دیدید ۵۳ زان سبک بوده است از هر زانی می آورد
 شادری شا که دائم بر وجود عقل پیر ۵۴ مزد ما از جانب بخت جوال می آورد
 سست خاکی ز رفعت مرت حتمه فکن ۵۵ کز دهنی شاد است هر زبانی می آورد
 گرچه نیت نظم کش توانش شنید ۵۶ زانکه طبعش آسمان در سپاس می آورد
 لیک چون هموار در موج تو میرا ندخن ۵۷ روزگارش هر دو عالم را گال می آورد
 روح پاک افضل اندیش نیست نیک ۵۸ تنیت هر دم ز خاک شیراں می آورد
 روز و ماه سالیان در دو غم و نیت باد ۵۹ تا که دوراں روز و ماه سالیان می آورد

له پالنگ گفته آب نام پیرضاب که در وضع اسطراب است آید و جال
 شیکله از اشکال بخوبی است

۸۔ فی المسمطات

دریخ و ستایش اختر شهر یار فی صدف گوهر ترا جداری شری
 و مد علیا بام نجسته شهرای کامگار ناصر الدین قاجار ادام انتقام

(۱) نقشه رسته از زمیں بطون جوئار با دیا گستره جوئین زلف خوشنار با
 زنگ اگر ندیدہ چسپاں جسد شرار با برگہائے لاله بیس میاں لاله زار با
 کہ چوں شرارہ مجذوبہ سنگ کوہسار با

(۲) مانا زاد کو کی شگوفہ از چه پیر شد نخورد و شیر عارضش چو از نگ شیر شد
 گال برم کہ بچون بوم غم اسیر شد ز پا نکلندہ دلبرش چه خوب متغیر شد
 بلے چینیں بزم دل ز عاشقان نگار با

(۳) دریں بہار ہر کسے ہوائے داغ دار دا بیاد باغ طلعت خیال باغ دار دا
 بہر شب ز جامے بکفت چرخ دار دا ہمیں دل مست لبس کہ در داغ دار دا

جگر چو لاله پر ز خون ز عشق گلزار با

(۴) بہار را چه میکنم چه شد ز بر بہار من کن کہ کردم از جہاں چو او شد از کنار من
 خوشاد خرم آن دے کہ بود یار یار من دوزخ متکبار او ششم اسکار من
 چو چشمہ کہ اندر دشتا کنند راہ با

(۵) غزال شکری من ز من خطا چه دیدہ کہ بچو آہواں چہاں زان خطا سپیدہ
 نقشہ بوسے چو الججرہ آر میدہ نشاط سینہ بردہ بساط کینہ چیدہ

بیا نقل آشتی بیا ست گیر و دارا

بصلح در کنارم از دشمنی کناره کن دلت ده از نمید بزد دست آتشاره کن (۱۱)
دیا چو سحر رشته زلف خویش پاره کن براد بربند صد گره ذرا لپ تخته کن

که سخت عا بر آدم ز درخ انتظارا

نه دلم که برخش بیا داد منظر کنم نه محرم که پیش او حدیث عشق سر کنم (۱۲)
نه مهری که کیدش ز حال خود خبر کنم نه باده محبتی که ز دماغ تر کنم

نه طبع را افزایم که تن در هم بکارا

کس پرسدم خبر که کیستم چه کاره ام بی یقینم نه محبت ز باده خواره ام (۱۳)
نه خادم مساجدم نه مؤذن مناره ام نه کدخدای خوشنقش نه عامل داره ام

نه بیشتر دوستم نه جزو مستشارا

بهشت ایچ می کنم تبا بهشت من توئی بهار دباغ من توئی راغش کشت من توئی (۱۴)
بکن هر آنچه میکنی که سر نوشت من توئی بدش غامبی ز من که در سرشت من توئی

نهفته در عروق من چو بود با تبارا

دمن ز خنده لب عیق را این شود بین ز سبزه خط بخرمی چین شود (۱۵)
چون جلوه زخمت پیر از گل من شود من چه بگر درخت سبالت من شود

از آنکه نگر چه تو نگاک از نگارا

به پیش من که لب چیم ز بطن زده که بالبت طبر زده از بخت زده (۱۶)

له خوشنقش نام محاسن است از دلالت دن گلخن جان که کثیف را گویند که من
به پیرست را گویند که طبر زده از دلالت است که شکر پاره گویند -

خیال عشق روئے تو اگر زیں بود زدا ز اضطراب عشق تو چو آسمان بلرزدا

بہی بہ بوسہ دست قدم بساں خاکسار
(۱۲) بت دو ہفت سال میں ملائے دو سالہ وہ
ز چشم خویش نے فشان لعل خود پیالہ
نگار لالہ چہرین سے رنگ لالہ وہ
ز بہر فتنل بوسہ مرا لب حوالہ وہ
کہ دا جبت نقل ہے برائے میگسار

بہل کتاب الہم کہ مردورس نیستم
(۱۳) نہال را چہ یکیم کہ زائل غریب نیستم
شراب آشکار وہ کہ مردورس نیستم
بخط کشت عمر خود کم از ترش نیستم
کہ منج جانور کند ہی ز کشت زار ہا

بہل کتاب الہم کہ مردورس نیستم
(۱۴) من از شراب میخورم با نگ کوں میخورم
بیار گاہ تہمتن بنرم طوس میخورم
شراب گبری چشم سے مجوس میخورم
پیالہ ہائے دہنی علی اروس میخورم
نہ جو یکم کہ خو کفم برگ کہ کنار ہا

الاچہ سالما کہ سن سے و مدیم داشتیم
(۱۵) چو سال تازہ میشی سے و مدیم داشتیم
پیالہ و جا نماز و مدیم داشتیم
دل جو او پر ہنر کف کریم داشتیم
چہ خوش بنا ز دست و نگار ہا

کنوں ہم ارچہ فہلم ز دل نفس نیستم
(۱۶) کنوں ہم ارچہ فہلم ز دل نفس نیستم
فغان ز جویتی و اورس نیستم
سگر بر آئندہ ہم ہا نہ و آفتخار ہا

لے غریب نہال نشا ازین و نگداشتن ست کہ شہر میں سے لی محمد زار خان و نگشت زار
راعت ساز ز بخت و فتح جانورال دیا نکار ۱۲

صفیہ کہ از صفا بہشت جاوداں بود کرمیہ کہ از کرم سحابیہ فشاں بود (۱۶)
 فرشتہ زمیں بود ستارہ زماں بود عفان و ست کز ازل جہان جہان بود
 گلکش نوش حشمتش مصون ز نیش خار

پہر عصمت حیا کہ شاہ بہشت ماہ اد شمی کہ بہشت روز شبانہ در پناہ اد (۱۷)
 سپرد تباہی او ستارہ در کلاہ اد الا زادہ مادی شمی قرین شاہ اد

بخود ازیں شرافتش مناسبت بخدا ہا
 یگانہ کہ از شرف درو عالمند چاکریش ز کائنات منتخب شمع و چراغ گوہریش (۱۸)
 پنج حس و شش بہت نادر و نفیس ترش بہشت خلل نہ فلک نکل نہ سیاہ غوریش

نخل و ادیم و زرد نہ وہ نہ صد ہزار ہا
 میاں بدر و چہر او بے بود ہمایہ از آنکہ بدر ہر کسے بہ بندش حایہ (۱۹)
 ولیک بدر چہر او گساں بر ہم ہر آئینہ کہ عکس ہم نہ یکند چو نقش جاں ہر آئینہ

خود از خرد شینہ ام مرا یثیث باہا
 بگلم شرع احمدی و است اجتناب اد و گرنہ بہر شر و خچہ لازم احتجاب اد (۲۰)
 حیا بے او حجاب و عفان و نقاب او و گرنہ شرم اد بے حجاب نقاب او
 شاعر نور طلعتش تگاہتے جہاد ہا

زہی فلک بہ بندگی ستارہ پیش روی تو بہشت عدن آینی ز غلغلیہ مشکبوی تو (۲۱)
 تو عقل عالمی از اں کسے ندیدہ روی تو نہاں چشم در نہاں ہمیشہ کھنکھوی تو

لے صفیہ یعنی برگزیدہ استودہ است لے حجاب یعنی پشت پردہ رفتی و نہاں
 شدن است لے جہاد یعنی دیوارہ -

زبان بیکر رحمت کشاده شش خوارها

خصال جلیل تو در هر سر بنگرد وجود کائنات را در گریح نشمر و (۳۳)
چو در آفتاب را چشم دنیا درو به نیست و چو تو زبشت نیست بگذرد

همی زو جده بشکند بچهره اش بهارها

ز بهر آنکه نفیس تر اسجان شنا کنم بر آن طلی عمرو سنجو اشتی عاکنم
حیات جادو آنه را تنی از خدا کنم که تا تر اسجان ددل شنا بمر با کنم

ز گوهر شناسی خود ز دست نشاندا

چشم ز مردمان که اصل مری توئی چه صرام از این آس صر جادی توئی
جهاں پر ملال را بهشت خرمی توئی بجاں غم رسیدگان بهار بهی توئی
همی نشانده از من بمر و زن شادها

۹۔ در توحید یاری عزراست

نہانی از نظر بنظر از لب عیانی ۱ عیاں شدہ سرا بہمنی کہ سیگفتم نہانی

گویی گویم عیانی گویی گویم نہانی ۲ نہ آندی نہ آندی ہم آندی ہم آندی

نہرو آن کہ از عیانی عیانی نہانی ۳ بہ پیش آن کہ از نہانی عیانی

یقین بر خیزد بگرماں هر خیزد بگرماں ۴ نہ محصور در آس نہ مشغوب گمانی

نہ برانی کہ کس واقف نباشد نہ بر داری ۵ نہ برانی کہ کس واقف نباشد نہ بر داری

بیان بینی و الفاظ صورت نیستی نیستی ۶ یعنی صورت الفاظ و بینی را بیا نیستی

پنجم حق نگردد ز رفت بنید مرد و نشود ۷ تو در هر قطره پنهان چو بحر بیکر انستی
 اگر کس عکس خورشید فلک در آبدان بنید ۸ نیاید گفت خورشید فلک در آبدانستی
 کجا میری کسی صد خیز غیر از خیم زشانش ۹ در دل آبدان بودن خلوت متجانستی
 و اگر گوید نه خورشید است کانه را آید اینم ۱۰ زانگاه عیان مرد و عقل نکسته دانستی
 یکی گفتا قدیم از اصل با حادث نه پیوندد ۱۱ سپس پیوندد با ذات بهیمنه چنانستی
 گفتیم راست بیگونی در راه راست پیوندد ۱۲ لیکن آنچه بیگونی عیان از این بیانستی
 بجنب مرد و شاخ از نسیم در ریشه یار بجا ۱۳ نه چینه اصل آن از باد اگر ز غش تو دانستی
 ازین مثال روشن شد که عقل ز غش را ۱۴ ثباتی با حادث اندر طبیعت تو با انستی
 بمعنی هست پاینده بصورت هست باشد ۱۵ بوجهی از امکان بیرون بوجهی دیگر با انستی
 انان پانیدگی همایه با عقل نگردد نایه ۱۶ ازین زاینده گی همایه با اوزان با انستی
 روان بوعلی سینا ازین شراقی شنائی ۱۷ بزم خفا ازین پائینگی بایان گفت با انستی
 کسل زدی تریش بود که قانی چینی گوئی ۱۸ سر آید مر حبا باشد که تحقیق است چنانستی
 بخاصات به پیوندد و کلام بعضی چونان ۱۹ که ده گم کرده در راه بر جوی می کرد با انستی

۱۰ در مدح شجاع السلطه مخفور حسن علی میرزا فرمایید

عید است ساقی قلع صهباز نیار خسته ۱ در گوهر الماس گول لعل مصنفه ریخته
 سزده پی آکی جلال در طلق زده تیغ روان ۲ در ساغریا بستان گوگرد حمر او ریخته

له تواند نظر آید غیر از کبر غیر معنی ازین سه اصل تیغ درخت و درخت شاخ است ۱۳-

آب از سراب انگیزه آتش آب انگیزه ۳ ز آتش جابا انگیزه در جبهه دریا ریخته
 می سوچ زن در مشربه انوج فوج غم ۴ اندر بلال کشیده عقد ثریا ریخته
 پیمان کاس من عین غلمان اراج عین ۵ در بزم چوین خلد بری طرح سارا ریخته
 مجلس بخوبی چوین در بری پالک جام جم ۶ ز بخیر را بر پالک غم از سوج صبار ریخته
 خم مریم تمت زده دوشیزه آفتاب شده ۷ در طفل می در سیکه آب میخار ریخته
 رفت بر شبیه دانه در چنبر صد خیره ۸ با هم بطرح مشوره طرح سوار ریخته
 چنگل ست زالی پشت خم در پی عقابی خم ۹ پروم در بانگ در بزم مینا و غوغا ریخته
 صبا بیس بلبله بکری بشادی حاله ۱۰ از نقش در بری مشقه نیزنگ بخیار ریخته
 خیا اگران بر لبه صفت دست چنگ فانی ۱۱ طرح نشاط از هر طرف در بزم دار ریخته
 دارا سکندر خیمه در تنگ طهورت خدم ۱۲ گز ابر کف گاه گرم لولو لاله ریخته
 جمع است بر طرف افق خونت عمارت ۱۳ یا طلسم صنی فلک برفش دیار ریخته
 شنگرد بر طاس می پیاده بر الماس ۱۴ اگر در مرد طاس می یا قوت عمر ریخته
 تیغ سحر حریق تاب شد خیمه از فلک تر تاب ۱۵ از آن زهره شبک شد دزد زهره صفرا
 افراخت زرد روی علم شد لشکری میهنم ۱۶ جمع از شفق آتش زوم برف سر ریخته
 یا خون شب نامال کز دی سواد می عیا ۱۷ از شتر خور آسمان برف سودا ریخته
 یعنی شجاع سلطنته چوین شیر دست آینه ۱۸ خون لیراں کفیه در دست بر ریخته
 آن کوز تیغ جانتان آکوز قدر بکیراں ۱۹ هم چوین سلطان رسلان هم آب نیر ریخته
 له دوشیزه عینی دختر بکره است ۱۲ زهره عینی کبد است ۱۳ از جنه نام دتی در پارس

رخش چو پای به جا نگر آتش دل چو دل ۲۰ بر یک چشم غلظان زهر افنی ریخته
 تیغش بر طبعی طوسی هندی فطرتی ۲۱ روی رنگی بیتی آتش ز اعضا ریخته
 آتش دل یولا درنگ و انگه بیاب چو کبک ۲۲ دوزخ پیلان یک بیک چو پیلان لاریخته
 آفتاب دولت شاکش تارید نصرت شمش ۲۳ پیوسته اشک و اشک بر روی غدر ریخته
 بزم کو اکب سیل چو کوه زهر و عیا ۲۴ رخی دست درفشال طلق خضر ریخته
 طبعش نهال بارود چو شنگوفه لطف ۲۵ پیوسته در شاخت شمر دیاغ دبار ریخته
 هم پایش از دانشوری بزرگ هر دشتی ۲۶ هم آب بر آذری از طبع والا ریخته
 رخش بقتل دشمنان یا زهر آلوده نال ۲۷ لیکن بکام دوشان ال زهر حلا ریخته
 در قعر باشد صدف بر حبات خود ممت ۲۸ باشد لالی ناب رکفت شر قاور بار ریخته
 تیغش پیلان آساستی از لیس چو بلیتی ۲۹ بر خن تران عیاستی زان شکل چو زاریخته
 در عهدش اضمنا هم آفاده بز خاک عدم ۳۰ چو ناکه از طاق حرم شد لاث غری ریخته
 اے حوز جانان نام تو دور طربا یام تو ۳۱ دست فلک در جام تو شهر مصفا ریخته
 از سره ات نازان زمین بر صده و شب ۳۲ بزوات جان آفرین فریاد ریخته
 تیغش بجز آستین دوزخ کنا در کشتی ۳۳ صد و چو از پرتی در و ز بیجا ریخته
 شکست کشیده است از رزم بوقش انگلی ۳۴ در قالب موتی زور روح علی ریخته
 زان هند و نشستن تیر فلک عزت گز ۳۵ سر برده اندر آیس گویهر سلا ریخته
 اے بوز خوش حال خط بر لب زهر بک نقط ۳۶ در کام خیم بے غلط زهر آشکار ریخته

لاث غری هر یک نام به است ۱۲۸ انگلیون نام مانی نقاش نام انجیل است

مشک آرد نهاده ملک چیل و زنده در نری میا ۳۷ مشک انداختن در دهی پس طغرای نهخته
 که زنده در نهشتن مال الوده از بند و پا ۳۸ طولی صفت در کام حال سکره آرد نهخته
 روزی که از گردنه جلایب بند و هر و سه ۳۹ گردنه هر سو خاک در نیمه مینا ریخته
 با مول شود آمل چون صحران شود چون ۴۰ قدر حجت چو خوشن خاک خار آرد نهخته
 اندر میست فلک بر آتش افشانده ملک ۴۱ سیاب در گوش ملک مینی در هر آرد نهخته
 لولاد بخان در غار باره لولاد حیا ۴۲ هر یک بندی آرد با چو سل بالا ریخته
 بنکام زرم از هر کراں گرد و زینت خوشا ۴۳ خول زن تر با نیاں چو علی غنی ریخته
 هر ساد بند میب کوشه زمین صلیب ۴۴ تازی شود ذات لنگشت جانها ریخته
 چو تو بر دل بی نصف کف بر لب کعبه ۴۵ بر چو چو است کلف از گرد غیر آرد نهخته
 از خون خصم لولادین ری کند در داس ۴۶ تیغ که اندکین صحن چو تهنه ریخته
 هر کس به اخذ بقا کالافشان در دروغا ۴۷ از طبی خصم و غا جان طای کا آرد نهخته
 این جنگ گردول مرکب نصرت و ان کرب ۴۸ بر طر جانها کوکب نور سجده ریخته
 مانا بگرگ کمان تیغ بود جان میاں ۴۹ سوز کیش بگرفته جانفش غا جان ریخته
 با بستن آگه در دایه اعظم در نظر ۵۰ آبست اندر بگزار از شک تار ریخته
 پیر از فردوس بمی که روی چو چشم عید ط ۵۱ ز می ملک خود از می به ط کاش ریخته
 هم پاد آتشکده آراستی جشن سده ۵۲ از هزاره موده بر جان عدا ریخته

له آرد خف آرد از است ۱۲ له بر آجی بیم در سل مست ۱۲ له کالابجی شراع مست ۱۲
 له سده بن بزرگی مست که در لوز در سلاطین زری بر پا میگرداند قاعده با به بونگ است ۱۱

در شش طراز از سال هجری از جشن جم ۵۳ در کام جانها از کرم نقل ممتاز ریخته
 ساغر زمره انداخته کندر بکند ریخته ۵۴ در مجره افروخته عود مطر از ریخته
 مانی عشرت یحیی سال دیگر طرح دی ۵۵ از نصرت جلال فریب اندر بخار ریخته
 ای شاه قانی منم خاقانی ثانی منم ۵۶ مے آفتاب قانی منم زین نظم غار ریخته
 اکنون منم در شاعری قائم مقام غصری ۵۷ از نقش الفاظ دری بزم گمشدنی ریخته
 ساهست از یار شاعر در صفحه کیمیتی اثر ۵۸ هر دم از دگر گنج و گهر در سع و امان ریخته
 ز خنده باد اقبال تو پاینده ماه و سال ۵۹ نور دلی بر جلال تو ز اسماء هستی ریخته
 کاخ ریاست منزلت بزم کیاست محفل ۶۰ فیض کرامت بر دل از یار عالمی ریخته

له هتا گوارا خوش آینه است ۱۲

امیداران امتحان کو ضروری اطلاع
اگر آپ اسکے متنی ہیں کہ امتحانات کی کتب کیجا صورت میں بلائی
پریشانی کے خرمیہ فراویں تو اپنے ویرینہ خادم

انوار بکڈ پوٹلکھنؤ کو یاد فرمائیے

مُشیر مُنشی
بے

حل پرچہ جات امتحان منشی ۶۳۳ لٹائیہ ۱۹۴۲ء

حل کردہ

منشی مشیر احمد صاحب علوی بی، اے، علیگ ناظر وچھ دیگر ممبران بورڈ
اب امتحان پاس کرنا بالکل آسان ہو گیا۔ یہ حل خرمیہ کیجئے اور امتحان
بلائی مزید جہد و جدوجہد کے پاس کر لیجئے۔

قیمت دور و پیشہ چار آنہ

CALL No. {

1915 2125

ACC. No. 14.22

AUTHOR

1316

Acc. No. 14.22

1316

Class No. 1915 2125

Book No. 1169

Author

1316

Title

1316

Borrower's No.	Issue Date	Borrower's No.	Issue Date

AT THE TIME

MAULANA AZAD LIBRARY

ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

